

2021- jıldınıń yanvar-may aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasında xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

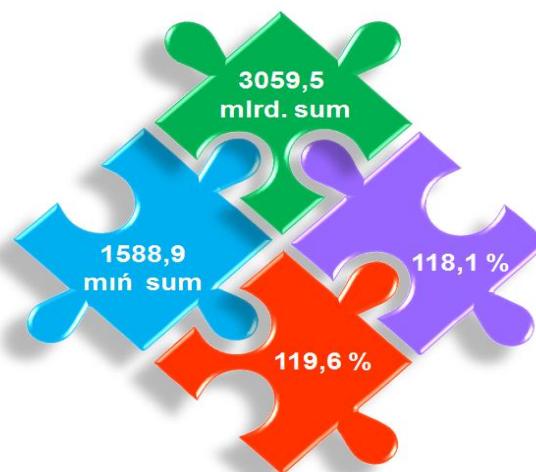
Xızmetler tarawınıń rawajlanıw dárejesi jámiyet párawanlığın sáwlelendiriwshi kórsetkishlerden biri esaplanadı. Resurslar sarpın únemlewshi nátiyjeli innovaciyalıq ekonomikanı quriw processinde xızmetler tarawı bólek orın tutadı, sebebi ol, tovar islep shıgariw menen salıstırılǵanda, materiallar sarpınıń kemligine, qárejetlerdiń tez qaplanıwına hám joqarı paydalılıqqa iye.

Usı tarawdınıń xalıq aralıq korporacyalar, bankler, aviakompaniyalar, kompyuter orayları, telekommunikacyalar, qamsızlandırıw, yuridikalıq hám konsalting firmaları, mámlekет hám mámlekетlik emes shólkemler, sonıń menen birge, kommerciyalıq bolmaǵan shólkemlerdi óz ishine aladı.

2021- jıldınıń yanvar-may aylarında xızmetler tarawınıń tiykarǵı kórsetkishleri

Kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi

Xalıqtıń jan basına
kórsetilgen bazar
xızmetleri kólemi

Xalıqtıń jan basına
kórsetilgen bazar
xızmetleri
kóleminiń ósim pátı

Kórsetilgen bazar xızmetleri kóleminiń ósim pátı

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Xızmetler tarawı bul — kárhanalar, shólkemler, sonıń menen birge, fizikalıq shaxslar tárepinen kórsetiletuǵın hár qıylı xızmetler, islep shıǵarıwdı óz ishine alǵan ulıwmalastırılıǵan taypa bolıp tabıladi. Bul tarawdı kóbinese rawajlanǵan zamanagóy infratuzilme sebepli sanaattan keyingi ekonomikalıq struktura formasında kóriledi.

Islep shıǵarılgan xızmetlerdiń tiykarǵı kórsetkishleri

Dáslepki maǵlıwmatlarǵa kóre, 2021- jıldınıń yanvar-may aylarında kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi 3059,5 mlrd. sumǵa jetti. Onıń nominal kólemi 681,4 mlrd. sumǵa astı. Salıstırma ekvivalentte ótken jıldınıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim páti 119,6 % ti quradı.

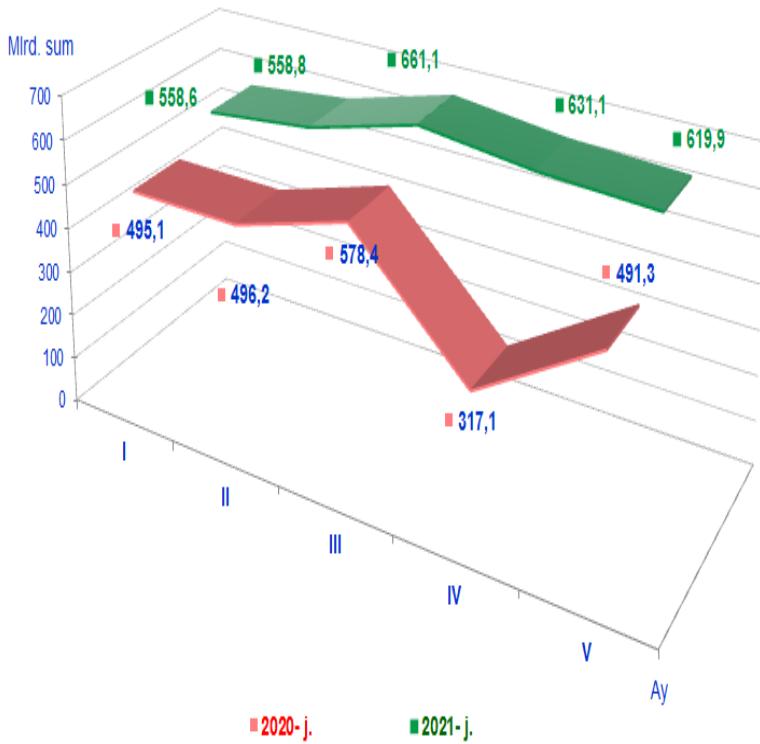

Ósim páti	Kóleminiń ósiwi	Xızmetler kólemi
• 119,6 %	• 681,4 mlrd. sum	• 3059,5 mlrd. sum

Xızmetler - qarıydarlar (yuridikalıq hám fizikalıq shaxslar) jaǵdayın ózgerttiretuǵın yamasa tovarlar, xızmetler hám finanslıq aktivler menen ayırbaslawına kómeklesetuǵın islep shıǵarıw iskerliginiń nátiyjesi esaplanadı.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Kórsetilgen bazar xızmetler kólemininiń salıstırılıwı, mlrd. sum

2021- jıldıń yanvar ayına salıstırǵanda usı jıldıń may ayında (diskret ay) kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi 61,3 mlrd. sumǵa asıp 619,9 mlrd. sumǵa jetti.

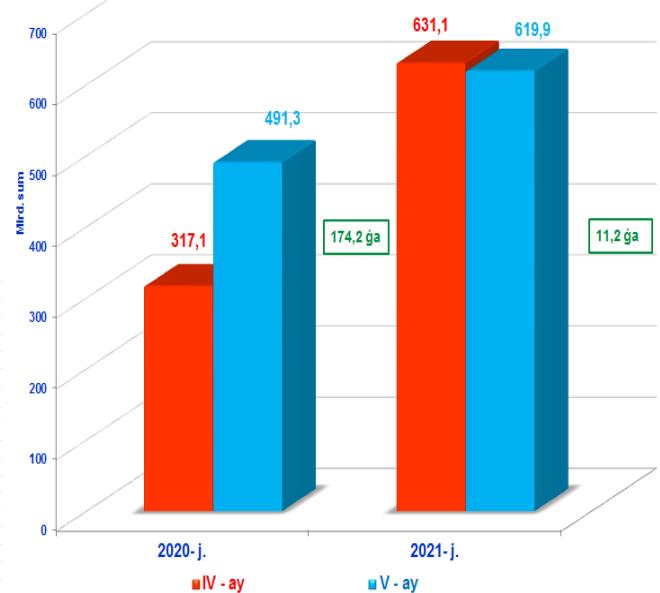
Salıstırıw ushın :

ótken jıldıń usı dáwirinde olardıń kólemi 3,8 mlrd. sumǵa páseygen hám 491,3 mlrd. sumǵa teń bolǵan.

2021- jıl IV - diskret (aprel) ayınıń kólemine salıstırǵanda, 2021- jıl V - diskret (may) ayınıń kólemi 11,2 mlrd. sumǵa páseygen.

Salıstırıw ushın :

2020- jıldıń IV hám V - diskret ayları ortasındaǵı ayırmashılıǵı 174,2 mlrd. sumdı quraǵan.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Dáslepki maǵlıwmatlar

Xızmetler tarawı islep shıǵarıw ónimliligin hám natiyjeliligin asırıwǵa járdem beretuǵın hár qıylı iskerlik túrlerin óz ishine aladı.

**Ekonominikalıq häreket túrleri boyınsha islep shıǵarılgan
xızmetlerdiń tiykarǵı kórsetkishleri
(2021-jıldınıń yanvar-may aylarında)**

Xızmetler – jámi	Kólemi, mlrd. sum	Ótken jılga salıstırǵanda ósim pátı, % te
Sonnan:	3059,5	119,6
baylanıs hám málimleme xızmetleri	179,0	116,6
finanslıq xızmetleri	656,7	128,1
transport xızmetleri	745,3	109,1
sonnan: avtotransport xızmetleri	423,2	122,7
jasaw hám awqatlanıw xızmetleri	75,1	99,6
sawda xızmetleri	676,2	112,2
kóshpes mülk penen baylanıslı xızmetler	81,0	132,0
bilimlendiriw tarawındaǵı xızmetler	196,2	135,2
densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler	36,0	139,0
ijara xızmetleri	81,0	175,3
kompyuterlerdi ońlaw boyınsha xızmetler	88,3	136,7
jeke xızmetler	107,8	126,1
arxitektura tarawındaǵı xızmetler	39,6	118,8
basqa xızmetler	97,3	133,8

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

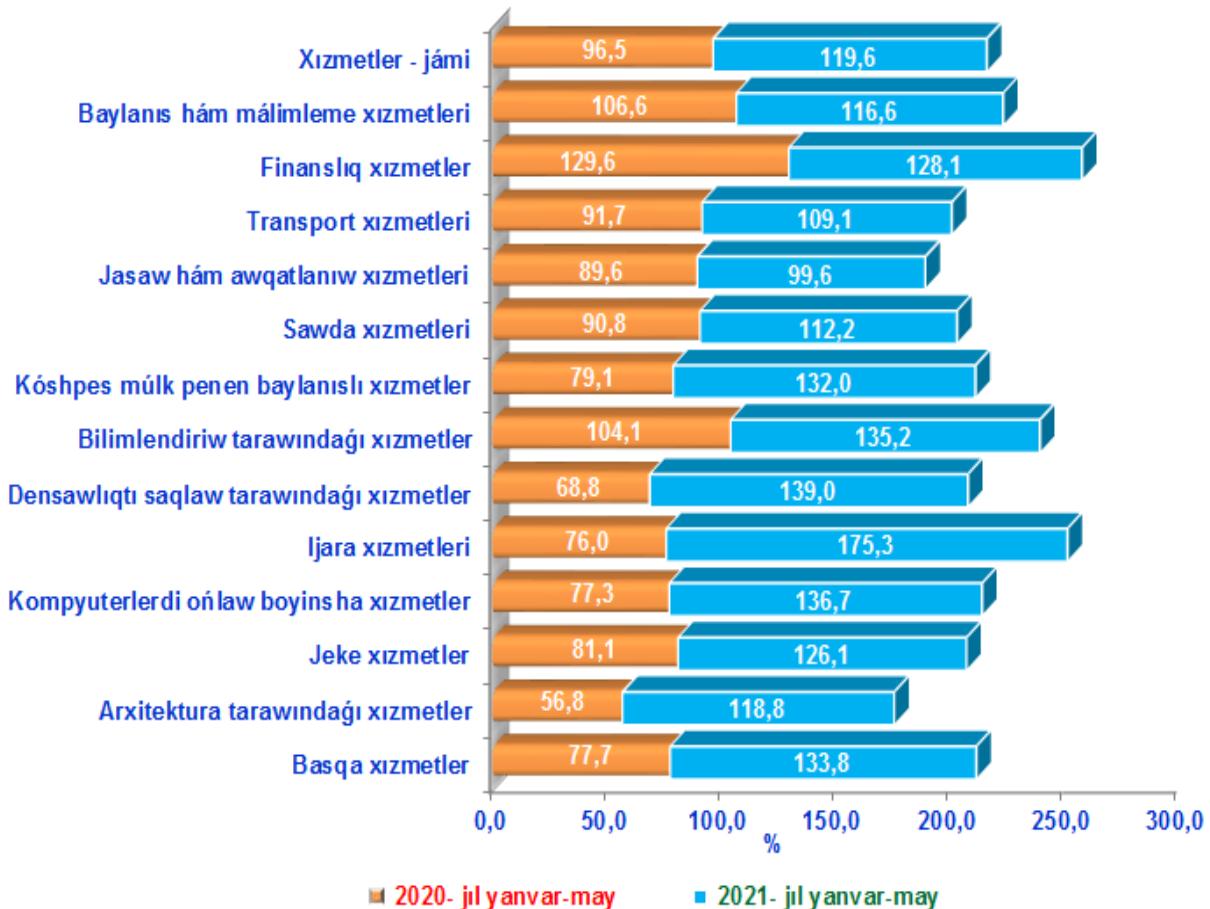
**Ekonomikalıq häreket túrleri boyinsha kórsetilgen bazar
xızmetleriniń quramı, % te
(2021- jıldınıń yanvar-may aylarında)**

Ekonomikalıq häreket túrleri boyinsha kórsetilgen bazar xızmetleri quramında eń úlken úlesti transport xızmetleri iyeleydi. Sonday etip, 2021- jıldınıń yanvar-may aylarında olardıń úlesi 24,4 % ti quradı. Usınıń menen birge, joqarı kórsetkishler sawda xızmetleri (22,1 %), finanslıq xızmetler (21,5 %), bilimlendiriw tarawındaǵı xızmetler boyinsha (6,4 %) úlesine tuwrı keldi.

Densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler kórsetiw kólemleriniń onsha úlken bolmaǵan ósiwi gúzetildi, olardıń úlesi tek 1,2 % ti quradı. Sonıń menen birge, joqarı bolmaǵan úles arxitektura tarawındaǵı xızmetler - 1,3 %, jasaw hám awqatlanıw xızmetleri - 2,5 % ke tuwrı keldi.

Ekonominik häreket túrleri boyinsha bazar xızmetleriniń ósim pátleriniń salıstırılıwi, % te

Joqarı ósim pátleri ijara xızmetleri xızmetler (75,3 %), densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler (39,0 %), kompyuterlerdi ońlaw boyinsha xızmetler (36,7 %), bilimlendiriliw tarawındaǵı xızmetler (35,2 %), basqa xızmetler (33,8 %), kóshpes múlk penen baylanıslı xızmetler (32,0 %), ti quradi.

Jasaw hám awqatlanıw xızmetleri kóleminiń ósim páti (0,4 % ke) tómenlewi gúzetildi.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwi

Hár bir mámlekettiń ekonomikalıq turmısında zárúrli orın tutatuǵın sawda tarawı islep shıǵarıw hám tutınıw ortasındaǵı baylanısti támiyinleydi, sonıń menen birge, tovarlardı islep shıǵarıw kólemi hám quramına, olardıń túrlerin jaqsılanıwına hám sapasınıń asıwına sezilerli tásır kórsetedi.

2021- jıldızın yanvar-may aylarında, kórsetilgen bazar xızmetleri ulıwma kóleminde sawda xızmetleriniń úlesi 22,1 % ti payda etip, bul 676,2 mlrd. sumǵa teń boldı.

Sawda - bul tovarlardıń aylanıwın, olardıń islep shıǵarıw tarawınan tutınıw tarawına ótiwin támiyinleytuǵın ekonomika tarawı bolıp tabıladı. Belgili bir mámlekет ishinde sawda tovarların zárúr qarıydarǵa jetkiziw wazıypasın atqaradı. Ol kótere hám usaqlap satıw sawdaǵa bólinedi.

Sawda xızmetleri quramı, % te (2021- jıldızın yanvar-may aylarında)

Avtomobiller hám motocikller ońlaw boyńinsha xızmetlerdi qosqan halda avtomobiller hám motocikller kótere hám usaqlap satıw sawdası

Kótere sawda boyńinsha xızmetleri (avtomobiller hám motocikller sawdasınan tisqarı)

Avtomobiller hám motocikller sawdasınan tisqarı usaqlap satıw sawdası boyńinsha xızmetleri

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Ámeldegi dáwirde usaqlap satıw sawda xızmetleri úlesi 80,3 % ke tuwrı keledi.

Kótere sawda xızmetleriniń úlesi (avtomobiller hám motocikller sawdasınan tısqarı) 12,5 % ke jetti. Avtomobiller hám motocikllerdiń kótere hám usaqlap satıw sawdası boyınsha xızmetler, atap aytqanda, avtomobiller hám motocikllerdi ońlaw boyınsha xızmetlerdi qosqan halda, sawda xızmetleriniń ulıwma kólemindegi úlesi 7,2 % ti quradı.

Finanslıq xızmetler (2021- jıldırıw ushın yanvar-may aylarında)

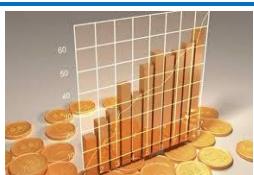
Finanslıq xızmetler kólemi 656,7 mlrd. sumdı - quradı. **Salıstırıw ushın** : 2020- jıldırıw ushın yanvar-may aylarında finanslıq xızmetler kólemi 496,7 mlrd. sumǵa teń boldı.

Olardıń ulıwma xızmetler kólemindegi úlesi 21,5 % ti quradı.

Salıstırıw ushın : 2020- jıldırıw ushın yanvar-may aylarında olardıń úlesi 20,9 % ti quradı.

Ótken jıldırıw usı dáwirine salıstırǵanda kólemi 160,0 mlrd. sumǵa kóbeyiwi gúzetiłdi.

Finanslıq xızmetlerdiń ósiwi 28,1 % ti quradı.

Salıstırıw ushın : 2020- jıldırıw ushın yanvar-may aylarında olardıń ósim pátı 129,6 % ke jetken.

Finanslıq xızmetler kólemi - finanslıq dáldálshılıq esabınan alınǵan procentli dáramatlar kólemi (xızmetler ushın belgilengen tólewler muǵdarında), sonıń menen birge, finans shólkemi tárepinen ssuda beriw yamasa depozitti saqlaw boyınsha xızmetleri ushın tólenetuǵın aqsha esabına kóre alındı.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

**Finanslıq xızmetler quramı, % te
(2021-jıldınıń yanvar-may aylarında)**

86,6 %

11,2 %

2,2 %

Qamsızlandırıw
hám napaqa
támiynatı boyinsha
xızmetlerden tısqarı
finanslıq xızmetler

Qamsızlandırıw
boyinsha
xızmetleri

Qosımsha
finanslıq
xızmetler

Finanslıq xızmetler ulıwma kóleminde qamsızlandırıw hám pensiya támiynatı boyinsha xızmetlerden tısqarı finanslıq xızmetlerdiń úlesi 86,6 % ti qurayıd.

Ámeldegi dáwirde qamsızlandırıw xızmetleriniń úlesi 11,2 % aralığında gúzetildi.

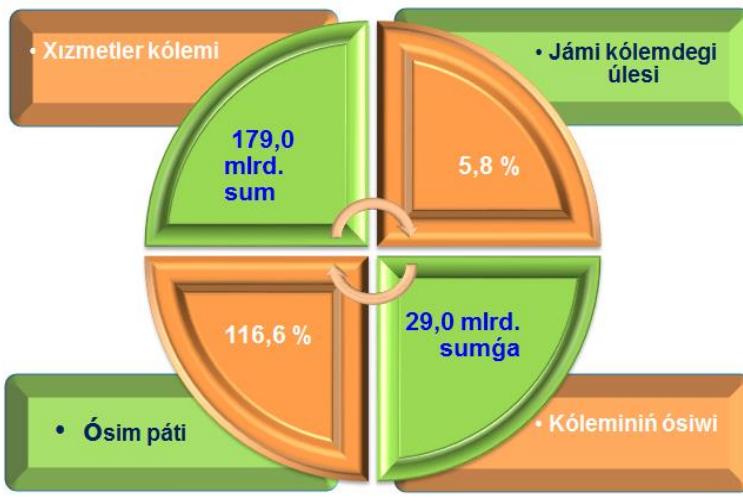
Finanslıq hám qamsızlandırıw xızmetlerine salıstırǵanda járdemshi xızmetlerdiń ulıwma finanslıq xızmetler kólemindegi úlesi joqarı kórsetkishke iye emes hám ol 2,2 % ti qurayıd.

Rawajlanǵan mámlekетler tájiriybesi sonı kórsetedi, AKTníń rawajlanıwı mámlekettiń básekige shıdamlılıq dárejesine tikkeley tásır etedi, sizge úlken kólemdedi maǵlıwmatlardı toplaw hám ulıwmalastırıwǵa mümkinshilik beredi, strategiyalıq dárejede basqarıw ushın úlken mümkinshilikler payda boladı.

AKTdan aktiv paydalaniw keń qamtilǵan infratúzilmege tiykarlanǵan bolıp, ol eń zamanagóy úskenelestimilgen, joqarı kadrlar potencialına iye.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Baylanıs hám málimleme xızmetleri (2021- jıldını yanvar-may aylarında)

2021- jıldını yanvar-may aylarında baylanıs málimleme xızmetleriniń kólemi 179,0 mldr. sum dáreje-sinde belgilendi.

Ótken jıldını usı dawirine salıstırǵanda bul türdegi xızmetlerdiń ósim páti 116,6 % ke jetti.

Kórsetilgen bazar xızmetleriniń ulıwma kólemdegi úlesi 5,8 % ti quradı.

Baylanıs hám málimleme xızmetleri quramı, % te (2021- jıldını yanvar-may aylarında)

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

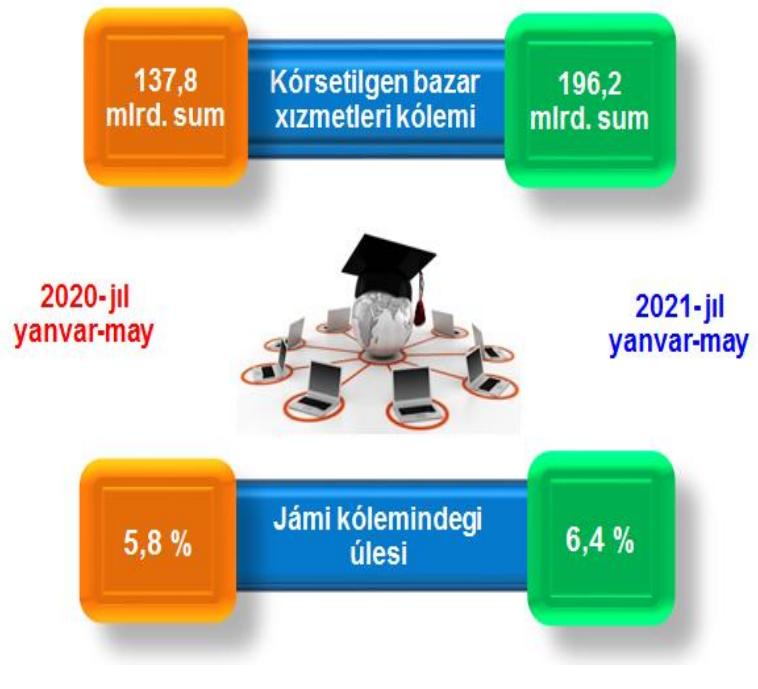
Baylanısh hám málimeleme xızmetleri kóleminde eń úlken úlesti telekommunikaciya xızmetleri (sımlı hám mobil baylanısh xızmetleri, Internet tarmağı, joldaslı baylanısh xızmetleri hám basqalar) iyelep, 94,1 % ti quradı.

Xızmetlerdiń ulıwma kólemindegi úlesinde kompyuter dástúrlew, másláhát beriw xızmetleri hám basqa járdemshi xızmetler - 0,7 %, basqa baylanısh xızmetleri - 0,5 %, baspa sóz xızmetleri - 3,9 %, sonıń menen birge, málimeleme tarawındaǵı xızmetler - 0,8 % ti quradı.

Soni aytıw kerek, puqaralardı joqarı sapalı hám qımbat emes baxalardaǵı tálım menen támiyinlew, jámiyet rawajlanıwın, onıń keleshegin anıq belgilep beretuǵın wazıypa bolıp tabıldadı.

Bilimlendiriw tarawındaǵı xızmetler (2021-jıldın yanvar-may aylarında)

2021-jıldın yanvar-may aylarında bilimlendiriw tarawındaǵı xızmetler kólemi 196,2 mlrd. sumǵa jetip, bazar xızmetleri ulıwma kólemindegi úlesi 6,4 % ti quradı. Ótken jıldın usı dáwirine salıstırǵanda ósim páti 135,2 % ti quradı.

Jasaw boyınsha xızmetler kólemi, qısqa müddetli turar jay menen támiyinlew boyınsha kórsetilgen xızmetler (míymanxanalar, oteller, moteller hám basqa turar jaylar) mánisin óz ishine aladı.

Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetler (2021-jıldını yanvar-may aylarında)

Ótken jıldını usı dáwirine salıstırǵanda jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerdiń ósim páti 99,6 % ti quradı, olardıń kólemi bolsa 75,1 mlrd. sumǵa teń bolǵan.

Bul dáwirde olardıń bazar xızmetleri ulıwma kólemindegi úlesi 2,5 % ti quradı.

Azıq-awqat hám ishimlikler menen támiyinlew boyınsha xızmetler - azıq-túlik ónimleri hám ishimlikler jetkiziw boyınsha qoyılǵan ústemeden tısqarı, awqat tayarlawda isletilgen hám qayta islenbegen halda satılǵan ónimler mánisin óz ishine alıwshı aylanba mánisi bolıp tabıladı.

**Jasaw hám awqatlaniw boyınscha xızmetlerdiń quramı
(2021-jıldınıń yanvar-may aylarında)**

Jasaw hám awqatlaniw boyınscha xızmetlerdiń ulıwma kóleminde aziq-awqat hám ishimlikler menen támiyinlew boyınscha xızmetlerdiń úlesi 91,5 % menen ústinlik etedi.

2021-jıldınıń yanvar-may aylarında jasaw boyınscha xızmetler úlesi 8,5 % ti quradı.

Densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler kólemi buldensawlıqtı saqlaw mekemeleriniń medicinalıq hám sanitariya xızmetleri, sonıń menen birge, shólkemler hám medicina kárxanaları, poliklinikalar, klinikalar tárepinen kórsetilgen bazar xızmetleriniń mánisi bolıp tabıladı.

**Densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı xızmetler
(2021-jıldınıń yanvar-may aylarında)**

2021-jıldınıń yanvar-may aylarında densawlıqtı saqlaw tarawındaǵı kólemi 36,0 mlrd. sumdı quradı. Xızmetlerdiń ulıwma kóleminde olardıń úlesi 1,2 % ti quradı. Ótken jıldınıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim páti 139,0 % ti quradı.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Dáslepki maǵlıwmatlar

Ekonomikalıq háreket túrleri boyınsha kórsetilgen xızmetler, qarıydarlardıń dáramat dárejesi, diydi hám qálew-tileklerine qaray differenciyalanadı.

**Qala hám rayonlar kesiminde xızmetler islep shıgariw
(2021-jıldızıń yanvar-may aylarında)**

Qaraqalpaqstan Respublikası	Kólemi, mlrd. sum	Ótken jılǵa salıstırǵanda ósim páti, % te	Xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi, miń sum
Nókis q.	3059,5	119,6	1588,9
rayonlar:	1389,5	119,6	4281,9
Ámiwdárya	162,4	125,0	805,6
Beruniy	180,4	118,9	926,2
Bozataw	13,5	135,9	616,8
Qaraózek	47,8	121,1	898,7
Kegeyli	47,7	126,7	649,4
Qońırat	372,4	112,9	2 829,4
Qanlıkól	40,3	122,3	778,7
Moynaq	33,8	118,1	1 042,9
Nókis r.	40,9	120,0	799,3
Taqiyatas	65,0	112,4	870,0
Taxtakópir	35,6	124,4	880,4
Tórtkúl	230,5	121,6	1 057,9
Xojeli	135,1	122,3	1 086,1
Shımbay	86,9	122,9	769,5
Shomanay	39,9	125,0	704,5
Ellikqala	137,8	121,3	849,6

Xızmetler tarawınıń rawajlanıwı

Usınıń menen birge, salıstırǵanda joqarı kórsetkishler Nókis qalası (1389,5 mlrd. sum), Qońırat rayonı (372,4 mlrd. sum) hám Tórtkúl rayonlarında (230,5 mlrd. sum) gúzetildi.

Soni aytıw kerek, zamanagóy Ózbekstannıń sociallıq-ekonomikalıq rawajlanıw keleshekleri, milliy hám jergilikli máplerdi esapqa alǵan halda, respublikanıń hár bir ekonomikalıq rayonı hám wálayatlarınıń barlıq resurslardan aqılǵa say paydalaniwına baylanıslı.

Xızmetler tarawınıń rawajlanıw dárejesi xalıqtıń aymaqlıq jáne social jıldamlığın, jańa xojalıq aymaqların ózlestiriw, islep shıǵarıw natijeliligin hám materiallıq ónimler tutınıwın asırıwdı támiyinleydi.

Xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleri kóleminiń hár ayda ósiwi gúzetilip atır.

Xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetlerinin tiykarǵı ko'rsetkishleri

2021- jıldınń yanvar-may aylarında xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleriniń kólemi 1588,9 mıń sumǵa jetti.

Ótken jıldınń usı dawirine salıstırǵanda ósim páti 118,1 % ti quradı.

Xalıqtıń jan basına kórsetilgen bazar xızmetleri kólemi, - 1588,9 mıń sum

Ósim páti, 2020- jıl yanvar-may aylarına salıstırǵanda, % te - 118,1 %

Kóleminiń ósiwi , 2020- jıl yanvar-may aylarına salıstırǵanda, - 338,0 mıń sumǵa

Qaraqalpaqstan Respublikası statistika basqarması

Dáslepki maǵlıwmatlar

Respublikada xızmetler tarawınıń rawajlanıwı xalıqtıń ósip baratırǵan tólew qábleti hám jeńilliklerine, atap aytqanda, informacion-kommunikaciya texnologiyalarınan paydalangan halda, ásirese zamanagóy xızmet túrlerine bolǵan qarıydarlar talabın qandira alatuǵın kishi biznestiń rawajlanıwına baylanıslı.

Basqasha etip aytqanda, bir tárepden xızmetlerdi islep shıǵarıw kólemine úy xojalıqları dáramatlari hám jeńillikler, xızmetlerge tarifler, basqa tárepden investiciyalar, salıq, pul-kredit hám mámlekет siyasati, ilimiý-texnikalıq siyasat, sonıń menen birge, kishi biznestiń rawajlanıwı sıyaqlı faktorlar tásir etedi.

Xızmetler tarawı statistikası bólimi
Tel.: 61-224-92-15